Statenvoorstel nr. PS26-000914

Datum	GS-kenmerk	Inlichtingen bij	Gedeputeerde(n)
9-12-2026	2026-035657	J. den Boer J.d.Boer2@overijssel.nl +31384999822	Tijs de Bree

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Monitor 2026-II

Bijlagen
I. Ontwerpbesluit
II. Budgettaire gevolgen van de 12e PS-begrotingswijziging van de Begroting 2026
III. Budgettaire gevolgen van de 110e GS-begrotingswijziging van de Begroting 2026
IV. Toelichting kleurscores Oranje en Rood bij de prestaties in de Monitor
V. Overzicht reserves, voorzieningen en doeluitkeringen
VI. Overzicht onderhandse grondverkopen
VII. Normenkader financiële rechtmatigheid 2026
VIII. Voortgang Uitvoeringsprogramma Maatregelpakketten (UMP)
IX. Overzicht aangekondigde onder- en overbesteding
X. Schema oorzaken onder- en overbesteding

Samenvatting van het voorgestelde besluit

Hierbij bieden wij u de Monitor Overijssel 2026-II aan, met de daarbij behorende 12e en 110e wijziging van de Begroting 2026. In deze voortgangsrapportage informeren wij u over de uitvoering van de Begroting 2026. De Monitor Overijssel 2026-II is een rapportage op afwijkingen. Iedere prestatie is voorzien van een inhoudelijke en financiële kleurscore. Alleen oranje en rode kleurscores worden toegelicht.

Daarnaast geven wij inzicht in de omvang, oorzaken en beïnvloedbaarheid van de verwachte onderbesteding. Bij de Jaarrekening 2026 leggen wij de relatie met de uiteindelijke realisatie en presenteren wij een handreiking met mogelijke maatregelen om de onderbesteding verder terug te dringen

Wij stellen u voor om de Monitor Overijssel 2026-II, de begrotingswijzigingen, de mutaties van investeringskredieten, de mutaties op de voorzieningen en benoemde beslispunten vast te stellen.

Inleiding en probleemstelling

De Monitor Overijssel 2026-II is een rapportage over de voortgang van de uitvoering van de Begroting 2026 met als peildatum 18 september 2026. De Monitor kan vanaf 30-10-2026 worden geraadpleegd via https://destaatvan.overijssel.nl/monitor-2026-II

Participatie samenleving

De Monitor Overijssel 2026-II is een openbaar document en kan via de bovengenoemde website worden ingezien.

Overwegingen, dilemma's en risico's

1. Kleurscores
We duiden de voortgang van de prestaties in de Begroting 2026 via kleurscores. De inhoudelijke kleurscore laat zien of de acties naar verwachting volledig (groen), deels (oranje) of niet (rood) gerealiseerd zullen worden in het begrotingsjaar. Daarnaast geeft de financiële kleurscore aan in welke

mate het budget wordt besteed in het begrotingsjaar; binnen 75% - 100% van het budget (groen), minder dan 75% van het budget (oranje), of een verwachte overbesteding (rood).

De Monitor Overijssel 2026-II levert voor de kleurscores over alle prestaties het volgende beeld op:

Kleurscores	**Groen**	**Oranje**	**Rood**	**Totaal**
Inhoudelijk	86	27	1	114
Financieel	72	38	4	114

Het aantal niet-groene kleurscores komt in grote mate overeen met de kleurscores afgegeven bij de tweede Monitor van de voorgaande jaren. Een totaalbeeld van de kleurscores is te vinden op de homepagina van de Monitor (zie de link aan het begin van dit Statenvoorstel). Via de knop "Prestaties" rechtsboven op de homepagina kunt u snel selecteren op bijvoorbeeld oranje of rode prestaties. Daarnaast is in bijlage IV een overzicht opgenomen van de prestaties met een oranje of rode kleurscore, inclusief de toelichtingen zoals opgenomen in de Monitor.

2. Analyse resultaat en begrotingswijzigingen
De Monitor biedt een moment om de begroting bij te stellen op basis van tussentijdse ontwikkelingen. De voorgestelde wijzigingen worden ter goedkeuring aan u voorgelegd. Dit Statenvoorstel bevat daarnaast ook wijzigingen die onder de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten vallen, deze wijzigingen leggen we ter autorisatie aan u voor.

Voor 2026 leiden de aanpassingen tot een verlaging van de begrote lasten met € 14,3 miljoen en een verhoging van de begrote baten met € 14,8 miljoen, wat resulteert in een positief saldo van € 29,1 miljoen.

Voor het jaar 2027 bedraagt het positieve saldo € 11,7 miljoen voor de jaren 2028 t/m 2030 bedragen de positieve saldi telkens € 8,7 miljoen. Deze positieve saldi komen hoofdzakelijk door de wijzigingen in de septembercirculaire 2026 (2027 € 2,5 miljoen en vanaf 2028 € 5,5 miljoen) en de hogere raming van de opcenten Motorrijtuigenbelasting (€ 3,0 miljoen per jaar). In 2027 dragen daarnaast de hogere rentebaten van de Schatkist bij (€ 6,0 miljoen).

De positieve saldi van 2026 en 2027 voegen we toe aan de vrije ruimte in de Algemene Reserve. De positieve saldi vanaf 2028 leiden tot een hogere vrije ruimte in de betreffende jaarschijven. De vrije ruimte zal worden betrokken bij de integrale afweging ten behoeve van een nieuw coalitieakkoord na de verkiezingen 2027.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de begrotingswijzigingen in de 2e Monitor 2026 over de jaarschijf 2026, uitgesplitst naar PS- en GS-wijzigingen en de bijbehorende dekkingsbronnen.

Begrotingswijzigingen 2e Monitor 2026
Bedragen in miljoenen euro's, jaarschijf 2026

Begrotingswijzigingen Provinciale Staten		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Budgetten met dekking uit algemene middelen (Algemene Reserve)	A	31,4	60,5	29,1
Budgetten met dekking uit reserves	B	14,5	14,5	-
Overheveling budgetten tussen reserves	C	13,7	13,7	-
Overheveling budgetten tussen prestaties	D	-	-	-
Totaal PS		**59,5**	**88,6**	**29,1**
Begrotingswijzigingen Gedeputeerde Staten				
Budgetten met dekking uit Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	E	(23,6)	(23,6)	-
Budgetten met dekking uit Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	F	(11,6)	(11,6)	-
Budgetten met dekking uit Doel- en specifieke uitkeringen	G	(38,6)	(38,6)	-
Budgetten met dekking uit bijdragen van derden	H	-	-	-
Totaal GS		**(73,8)**	**(73,8)**	-
Totaal		**(14,3)**	**14,8**	**29,1**

Hieronder worden de grootste begrotingswijzigingen in de Monitor 2026-II per categorie toegelicht.

A. Begrotingswijzigingen met dekking uit algemene middelen (PS)

Onderstaand de grootste wijzigingen die zorgen voor het positieve saldo in deze Monitor van € 29,1 miljoen.

Mutaties algemene uitkering Provinciefonds (mei- en septembercirculaire)
In deze monitor verwerken we het effect van de meicirculaire voor het jaar 2026 en de (meerjarige) mutaties uit de septembercirculaire. Het budgettaire effect van de meicirculaire op de algemene uitkering is in 2026 incidenteel € 2,8 miljoen. In totaal valt de algemene uitkering in 2026 door de septembercirculaire circa € 13,8 miljoen hoger uit. Dit komt bijna in het geheel door de afrekening ruimte onder plafond BCF.

De besteding van sommige decentralisatie uitkeringen verwachten we in 2027. Voor deze doeluitkeringen waarvoor we in 2026 geen besteding verwachten blijven de middelen beschikbaar binnen de Algemene Reserve.

Middelen Wet versterking regie volkshuisvesting
Als onderdeel van de septembercirculaire ontvangen provincies vanaf 2026 structureel middelen voor de extra werkzaamheden die voortkomen uit het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting. Voor Overijssel gaat het structureel om € 1,2 miljoen, onder andere voor de coördinerende rol bij de woningbouwopgave en het interbestuurlijk toezicht. Deze bedragen worden vanaf 2027 structureel geraamd. Het bedrag voor 2026 zal vrijvallen ten gunste van de algemene middelen.

Motorrijtuigenbelasting
We verhogen de raming voor 2026 en verder met € 3,0 miljoen. Daarmee komen de verwachte inkomsten uit op € 144,7 miljoen in 2026.

Opheffingsuitkering RBT
In 2026 is een opheffingsuitkering ontvangen voor het RBT ter omvang van € 2,5 miljoen. Wij stellen u voor de begrote bate op prestatie 5.1.4 te verhogen met € 2,5 miljoen ten bate van het saldo van deze Monitor.

Rentebaten Schatkist
Voor 2026 verwachten we dat de rentebaten op het saldo van de Schatkist € 2,5 miljoen hoger zullen zijn dan begroot. Wij hebben eind mei 2026 een 1-jaars deposito afgesloten binnen de Schatkistomgeving van het Rijk. Dit levert in 2026 € 1,5 miljoen aan rentebaten op (en € 1,0 miljoen in 2027).

OV-amendement van Kamerlid Grinwis
Bij Monitor-I is aangegeven dat Overijssel naar verwachting zowel in 2026 en 2027 circa € 8,9 miljoen zal ontvangen vanuit het OV-amendement van Kamerlid Grinwis. De lasten en baten ramen we voor 2026 budgettair neutraal bij.

B. Begrotingswijzigingen met dekking uit reserves (PS)

De onderstaande wijzigingen worden gedekt uit daartoe bestemde reserves en hebben daardoor geen effect op de vrije ruimte in de Algemene Reserve. Het totale bedrag van deze mutaties bedraagt circa € 14,5 miljoen.

Openbaar vervoer: toevoeging aan de Reserve Publieke Mobiliteit (prestatie 4.2.3)
Per saldo verwachten wij een voordelig resultaat van circa € 6,9 miljoen, dat op grond van de spelregels Reserve Publieke Mobiliteit (PS25-000777) beschikbaar blijft voor het openbaar vervoer. Wij stellen u voor om de lasten van prestatie 4.2.3 van de begroting 2026 met € 6,4 miljoen te verhogen en de baat met € 13,3 miljoen te verhogen en vervolgens het gesaldeerde bedrag van € 6,9 miljoen toe te voegen aan de Reserve Publieke Mobiliteit.

Reserve Verstrekte Subsidies (prestatie 1.3.3)
Onder prestatie 1.3.3 zijn vier meerjarige subsidies van ieder € 2 miljoen verstrekt. We stellen voor om de lasten voor prestatie 1.3.3 in 2026 met € 8 miljoen te verlagen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen en dit bedrag over te hevelen naar de Reserve Verstrekte subsidies (deze overheveling tussen reserves valt onder categorie C). Voor de jaren 2026-2030 stellen we voor om de volgende onttrekkingen te doen aan de Reserve Verstrekte Subsidies en toe te voegen aan de begroting van prestatie 1.3.3; 2026 € 0,2 miljoen, 2027 € 1,8 miljoen, 2028 € 2,2 miljoen, 2029 € 3,5 miljoen en 2030 € 0,2 miljoen.

Spoor Zutphen-Hengelo (prestatie 4.2.4)
We stellen voor om voor prestatie 4.2.4 een budget van € 1,8 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan de reserve spoor en wegen, door te schuiven van 2026 naar 2027. Omdat de bijdrage van Gelderland afhankelijk is van de gerealiseerde uitgaven, vallen de baten naar verwachting ook € 0,7 miljoen lager uit dan begroot. Daarnaast stellen we voor om de baat van € 0,7 miljoen door te schuiven naar 2027.

C. Begrotingswijzigingen uit overhevelingen tussen reserves (PS)
In dit onderdeel worden budgetten binnen of tussen reserves verschoven. Deze mutaties hebben geen effect op het budgettaire perspectief of de vrije ruimte in de Algemene Reserve. Het totaalbedrag bedraagt € 13,7 miljoen.

Agiostorting Innovatiefonds Overijssel (prestatie 5.1.5)
Zoals inhoudelijk toegelicht bij prestatie 5.1.5 willen we de voorgestelde agiostorting IFO van € 7,5 miljoen uit de Perspectiefnota 2027 gaan effectueren. We stellen u voor om de gereserveerde € 7,5 miljoen uit de Algemene Reserve Kwaliteit van Overijssel over te hevelen naar de Algemene Financieringsreserve.

Overheveling uKvO ten behoeve van Natuurinclusief, Circulair en Klimaatadaptatie (prestatie 1.4.1)
Om budget beschikbaar te stellen voor het project Pollinature LIFE en Interreg Grensvenen stellen wij u voor om binnen de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel € 0,3 miljoen over te hevelen van prestatie 1.4.1 naar prestatie 3.1.6. Daarnaast stellen wij u voor € 0,6 miljoen over te hevelen van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel naar de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland ten behoeve van prestatie 3.5.1.

D. Begrotingswijzigingen uit overhevelingen tussen prestaties (PS)
Onder categorie D vallen de begrotingswijzigingen waarbij sprake is van een overheveling van budgetten tussen prestaties. Dit is budgettair neutraal.

Interbestuurlijk toezicht Archiefwet en Historisch Centrum Overijssel (prestatie 7.1.2)
De Archiefwet en Historisch Centrum Overijssel vallen onder interbestuurlijk toezicht. Wij stellen u daarom voor om de lasten op overhead vanaf de begroting 2026 structureel met € 0,9 miljoen te verlagen. Gelijktijdig stellen wij u voor om voor prestatie 7.1.2 de lasten met hetzelfde bedrag te verhogen.

E. Begrotingswijzigingen met dekking uit Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel (GS)
Er zijn enkele wijzigingen doorgevoerd die worden gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel (KvO). Deze mutaties betreffen een verschuiving van bestaande middelen binnen de reserve. Per saldo wordt er in 2026 voor 23,6 miljoen minder onttrokken.

Hieronder vindt u het overzicht van de prestaties waarbij de budgetten gemuteerd zijn vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel (UKvO). De tabel toont de vijf grootste mutaties.

Prestatie	**x € 1 mln**
1.3.3 Investeren in de woningmarkt	-4,4
6.7.1 Een platteland waar inwoners goed kunnen wonen, werken en leven in een gezonde en mooie omgeving	-3,3
3.2.2 Projecten die een natuurinclusieve samenleving bevorderen	2,5
5.3.3 Nationaal Groeifonds	-2,4
6.7.3 Een extra leefbaarheidsimpuls aan het gebied Kanaal Almelo - De Haandrik	-2,4
Overige prestaties en mutaties (per saldo)	-13,6
Totaal	**-23,6**

F. Begrotingswijzigingen met dekking uit Reserve Natuurnetwerk Nederland (GS)
Er wordt één begrotingswijziging doorgevoerd met als dekkingsbron de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland (uNNN).

Realisatie Natuurnetwerk Nederland (prestatie 3.5.1)
Door de lagere besteding en de ontvangen subsidies zal de onttrekking aan de Uitvoeringsreserve NNN lager uitvallen. Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.5.1 in 2026 te verlagen met € 11,6 miljoen en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland met hetzelfde bedrag te verlagen.

G. Begrotingswijzigingen met dekking uit doel- en specifieke uitkeringen (GS)

Ook worden enkele budgetten bijgesteld die samenhangen met specifieke uitkeringen van het Rijk (SPUK's). De wijzigingen hebben geen invloed op het saldo van baten en lasten dan wel het jaarrekeningresultaat. Per saldo ramen we voor de jaarschijf 2026 € 38,6 miljoen af. Het gaat daarbij om de volgende prestaties:

Prestatie	**x € 1 mln**
3.5.6 Toekomst voor ons platteland (TvoP)	-16,3
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	-12,2
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	-11,5
5.3.1 Regiodeals Twente en Zuid- en Oost Drenthe	3,6
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-2,0
Overige prestaties (per saldo)	-0,2
Totaal	**-38,6**

H. Begrotingswijzigingen met dekking uit bijdragen van derden (GS)

Van begrotingswijzigingen die voortvloeien uit bijdragen van derden, zoals cofinanciering, is in deze Monitor geen sprake.

3. Investeringskredieten en voorzieningen

Naast de eerder beschreven wijzigingen met betrekking tot exploitatiebudgetten, bevat deze Monitor ook aanpassingen van investeringskredieten en voorzieningen. Het gaat hierbij om aanvullende investeringskredieten (PS-wijzigingen) en om verschuivingen tussen jaren (GS-wijzigingen).

Investeringen en voorzieningen

N766 Afkoop Deventer (PS-wijziging)

Voor de rehabilitatie van de N766 stellen wij voor een investeringskrediet van € 7,3 miljoen beschikbaar te stellen: € 0,3 miljoen in 2026 en € 7,0 miljoen in 2027. De benodigde middelen zijn al beschikbaar binnen bestaande reserves en voorzieningen. Deze middelen worden samengebracht in de Reserve dekking kapitaallasten activa. Het gaat om € 2,8 miljoen uit de Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel, € 1,3 miljoen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel 4.7.2 en € 3,2 miljoen uit de Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur.

Rehabilitatie kunstwerken (PS-wijziging)

Voor de uitvoering van de laatste kunstwerken zijn aanvullende investeringsmaatregelen nodig. Daarom stellen wij u voor om in 2027 een aanvullend investeringskrediet van € 2,6 miljoen beschikbaar te stellen. De dekking is aanwezig binnen drie bestaande budgetten: Machineveiligheid en arboveiligheid bruggen en sluizen, het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen en de beheersmaatregelen Kanaal Almelo-De Haandrik. Deze middelen worden wederom toegevoegd aan de Reserve dekking kapitaallasten activa (RDKA).

Vervanging bruggen N346 (PS- en GS-wijziging)

Om de bruggen in de N346 circulair te kunnen vervangen, is in 2026 aanvullend € 4,4 miljoen nodig. Wij halen € 3,4 miljoen van het investeringskrediet uit 2027 naar voren. Voor de resterende € 1,0 miljoen stellen wij u voor een aanvullend investeringskrediet beschikbaar te stellen. De benodigde dekking is aanwezig binnen de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en wordt toegevoegd aan de Reserve dekking kapitaallasten activa (RDKA).

Vervangen Zwartewaterbrug Hasselt (PS-wijziging)

Voor het afronden van de planstudie tot en met het projectbesluit is een aanvullend investeringskrediet van € 6,5 miljoen nodig. De hogere kosten worden onder meer veroorzaakt door de uitgebreidere procedure onder de Omgevingswet, aanvullende onderzoeken en intensieve participatie. De kapitaallasten kunnen worden gedekt binnen de middelen die hiervoor al in de begroting beschikbaar zijn. Wij stellen u voor het aanvullende investeringskrediet beschikbaar te stellen, waarvan € 1,3 miljoen in 2026, € 2,9 miljoen in 2027 en € 2,2 miljoen in 2028.

Vervanging damwanden Kanaal Almelo – De Haandrik (PS-wijziging)

Voor de uitvoering van deel 1 van de vervanging van de damwanden is in totaal € 65 miljoen nodig. Hiervan is al € 21,7 miljoen als investeringskrediet beschikbaar. Wij stellen u voor om het resterende bedrag van € 43,3 miljoen beschikbaar te stellen: € 22 miljoen in 2028, € 18 miljoen in 2029 en € 3,3

miljoen in 2030. Voor de kapitaallasten van deze investering zijn al structurele middelen beschikbaar in de Reserve dekking kapitaallasten activa (RDKA).

Faunavoorzieningen (GS-wijziging)
Conform ons begrotingsbeleid hebben wij besloten om de niet bestede middelen van de faunavoorzieningen toe te voegen aan het investeringskrediet van de jaarschijf 2027 met € 922.000 en van de jaarschijf 2028 met € 300.000.

4. Overige mededelingen en besluitvorming

Onderbesteding

Duiding van de onderbesteding
De afgelopen jaren hebben wij verschillende stappen gezet om de oorzaken van onderbesteding beter inzichtelijk te maken en de omvang ervan terug te dringen. Dit is onder andere aan de orde geweest bij de Monitor 2025-II met de daaropvolgende informatiesessie van 19 november 2025 en de Jaarrekening 2025. Met het overzicht in bijlage X zetten wij deze lijn voort. Daarin is de verwachte onderbesteding ingedeeld naar de achterliggende oorzaken.

De verwachte onderbesteding in de Monitor bedraagt € 104,0 miljoen. Vorig jaar bij Monitor-II was dit € 110,3 miljoen, bij een begroting met een iets kleinere totale omvang. Hoewel de verwachte onderbesteding daarmee niet is toegenomen, blijft sprake van een terugkerend financieel beeld.

Van de totale onderbesteding van € 104,0 miljoen wordt € 90,0 miljoen via de begrotingswijzigingen in deze Monitor verwerkt. Na verwerking resteert een verwachte onderbesteding van circa € 14,0 miljoen. Het gaat om daarbij budgetten met dekking uit de algemene middelen. In bijlage IX is weergegeven op welke prestaties deze resterende onderbesteding betrekking heeft.

Oorzaken en mate van beïnvloedbaarheid
Van de totale verwachte onderbesteding heeft € 67,1 miljoen betrekking op latere besteding. Bij deze middelen is de verwachting dat zij nog steeds nodig zijn om de afgesproken provinciale doelen en prestaties te realiseren. Dit deel van de onderbesteding wijst daarmee primair op een verschil in fasering tussen begroting en uitvoering, en daarmee niet op een onjuiste inschatting van de totaal benodigde middelen. Het resterende bedrag van € 36,9 miljoen heeft betrekking op lagere besteding. Bij lagere besteding is scherper de vraag aan de orde of de raming nog aansluit bij de verwachte uitvoering en of middelen wellicht structureel anders kunnen worden geraamd. Van deze lagere besteding hangt € 34,7 miljoen samen met hogere opbrengsten voornamelijk uit de mei- en septembercirculaire.

Naast het onderscheid tussen latere en lagere besteding is het van belang te kijken naar de achterliggende oorzaken en de mate waarin daarop kan worden gestuurd. Een deel van de onderbesteding hangt samen met ontwikkelingen waarop de provincie slechts beperkt of indirect invloed kan uitoefenen. Het gaat om:

- afhankelijkheid van initiatieven van derden, subsidieaanvragen en klantvragen;
- afhankelijkheid van samenwerkingspartners en rijksbeleid;
- meevallers uit voorgaande jaren; en
- hogere opbrengsten.

Deze categorieën vertegenwoordigen gezamenlijk circa € 61,9 miljoen. Vorig jaar ging het om circa € 61,7 miljoen. De overige onderbesteding houdt verband met:

- de begrotingssystematiek;
- capaciteitstekorten; en
- vertraging bij de vaststelling van provinciaal beleid.

Op deze oorzaken kan de provincie in algemene zin meer invloed uitoefenen. Het onderscheid tussen meer en minder beïnvloedbare oorzaken is echter niet absoluut. Ook oorzaken die als meer beïnvloedbaar zijn aangemerkt, kunnen deels samenhangen met externe omstandigheden of factoren waarop niet volledig kan worden gestuurd. Omgekeerd kan bij minder beïnvloedbare oorzaken worden bezien of de raming, fasering en verwerking van onzekerheden in de begroting verder kunnen worden verbeterd. De indeling is daarom vooral bedoeld als hulpmiddel bij de analyse en niet als een harde scheiding tussen beïnvloedbare en niet-beïnvloedbare onderbesteding.

Al getroffen maatregelen

Om de onderbesteding verder terug te dringen, zijn bij het opstellen van de Begroting 2027 aanvullende maatregelen genomen. Zo is terughoudender geraamd en is, overeenkomstig de Perspectiefnota's 2026 en 2027, respectievelijk beperkte en geen indexatie toegepast. Daarmee wordt beoogd de begroting beter te laten aansluiten op de verwachte omvang en het tempo van de uitvoering.
Bij de Jaarrekening 2026 rapporteren wij over de definitieve onderbesteding. Daarbij leggen wij de relatie met de verwachtingen uit deze Monitor en gaan wij nader in op de mate waarin sprake is geweest van latere dan wel lagere besteding.

Vervolgstappen
Bij de Jaarrekening 2026 zullen wij een handreiking presenteren met mogelijke maatregelen om de onderbesteding verder terug te dringen. Met het oog op de Provinciale Statenverkiezingen van maart 2027 en de daaropvolgende vorming van een nieuw college achten wij het passend om eventuele verdergaande keuzes aan de nieuwe bestuursperiode over te laten. De handreiking bij de Jaarrekening 2026 kan daarbij dienen als bouwsteen voor verdere besluitvorming door het nieuwe college en de nieuw gekozen Provinciale Staten.

Vooraankondiging resultaatbestemming
Bij 20 prestaties waar onderbesteding op verwacht wordt is een vooraankondiging resultaatbestemming opgenomen, Dit is voor een totaal van € 7,0 miljoen. Over de resultaatbestemming besluiten Provinciale Staten bij de Jaarstukken 2026. In overeenstemming met artikel 6 lid 5 van de Financiële Verordening Overijssel 2026 vindt in principe geen resultaatbestemming plaats voor structurele budgetten.

217a-onderzoek 2026: stukkenstroom
Concerncontrol voert in het najaar van 2026 een onderzoek uit naar de provinciale stukkenstroom. De stukkenstroom omvat alle stappen rond het opstellen, afstemmen en behandelen van stukken die nodig zijn voor ambtelijke en politieke besluitvorming en voor de beantwoording van statenvragen. Het onderzoek bekijkt hoe effectief en efficiënt de stukkenstroom is ingericht. We onderzoeken de procesinrichting en ondersteunende systemen, evenals de samenwerking en werkwijzen binnen de organisatie. De uitkomsten van het onderzoek worden na afronding gedeeld met GS en de Auditcommissie. PS wordt hierover op hoofdlijnen geïnformeerd via de reguliere P&C-cyclus.

Normenkader rechtmatigheid 2026
Bijlage VII bij dit statenvoorstel bevat het normenkader financiële rechtmatigheid 2026. Wij stellen u voor het normenkader, de verantwoordingsgrens en de rapportagetolerantie vast te stellen.

GS leggen in de jaarstukken verantwoording af over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Voor deze rechtmatigheidsverantwoording maken GS gebruik van het normenkader financiële rechtmatigheid. Het normenkader bevat een inventarisatie van de voor de rechtmatigheidsverantwoording relevante wet- en regelgeving van hogere overheden en van de provincie zelf. Daarbij is uitsluitend wet- en regelgeving van belang die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen. Daarnaast zijn de verantwoordingsgrens, de rapportagetolerantie en de toetsingscriteria opgenomen.

Door het normenkader vast te stellen wordt geborgd dat de rechtmatigheidsverantwoording over het boekjaar 2026 wordt opgesteld op basis van de juiste uitgangspunten. De accountant betrekt het vastgestelde normenkader vervolgens bij de controle van de jaarrekening en de daarin opgenomen rechtmatigheidsverantwoording.

Aanpassing verantwoordingsgrens
Voorgesteld wordt de verantwoordingsgrens vanaf 2026 vast te stellen op 2% van de totale lasten (exclusief toevoegingen aan de reserves). Door wijzigingen in de BBV-systematiek worden rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden gezamenlijk beoordeeld en tellen toevoegingen aan reserves niet meer mee bij het bepalen van de totale lasten. Het handhaven van een grens van 1% zou daardoor leiden tot een strengere beoordeling dan voorheen. Met een grens van 2% blijft de beoordeling in balans met de gewijzigde regelgeving en de huidige controlepraktijk. De informatievoorziening aan Provinciale Staten blijft gewaarborgd.

Verlenging einddatum Kwaliteit van Overijssel (KvO) projecten
We stellen u voor om bij de volgende prestaties de KvO-budgetten te bepalen/verlengen:

- Prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie
  - CDOKE-middelen storten in de uKvO, met een looptijd tot 31-12-2031
- Prestatie 3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000
  - Verlengen van 31-12-2026 naar 31-12-2029
- Prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede
  - Verlengen van 31-12-2026 naar 31-12-2027
- Prestatie 5.2.2 Festivals en evenementen
  - Verlengen van 31-12-2026 naar 31-12-2028

De toelichtingen zijn opgenomen in de Monitor 2026-II bij de betreffende prestatie (onderdeel financiële toelichting).

Conclusie

De Monitor Overijssel 2026-II laat zien dat de uitvoering van de Begroting 2026 grotendeels volgens plan verloopt. Waar sprake is van afwijkingen, worden deze toegelicht. De voorgestelde begrotingswijzigingen leiden in 2026 tot een positief saldo van € 29,1 miljoen, dat wordt toegevoegd aan de vrije ruimte in de Algemene Reserve. Tegelijkertijd blijft sprake van een omvangrijke onderbesteding. Bij de Jaarrekening 2026 rapporteren wij over de definitieve omvang en presenteren wij een handreiking met mogelijke maatregelen om de onderbesteding verder terug te dringen.

Voorstel

Gedeputeerde Staten van Overijssel,

<<handtekening>>

voorzitter, A.P. Heidema secretaris, N. Versteeg